

מסורת הש"ס

(א) וְלָקֵמְן מִהֶ. ע"ש סוטה כג: ע"ש, (ב) בְּיָמָי סָאֵל, (ג) בְּיָמָי סָאֵל. ע"ש ודוגמתו ברי"ה לה, (ד) עֵינִי מוֹסֵפּוֹת סוטה ח: ד"ה ואח"כ, (ה) שְׁמֹחוֹת פ"צ, ו) נְצִיב קלד:, (ו) לַעֲלִי לָד., (ז) תוֹסֵפִי פ"ט, (ח) וַיּוֹמַר פה:, (י) מִכָּאן עַד סוֹף העמוד השמיט ע"י הגמורה וטקף כָּאן ע"פ וינליה ר"פ וס"א, (כ) נִפְסָא נִסְפָּ: וְנִסְפָּ: הַעֲלִינָּה, (ל) וַיִּקְרָא כד:, (מ) נְשֵׁמוֹת ו, (נ) וְלָקֵמְן מַה־, (ס) יִרְאֵה יִתְמַקְמַק עֲבִיר, (ע) מִכָּאן עַד סוֹף עמוד השמיט ע"י הגמורה וטקף כָּאן מַסָּא־.

תורה אור השלם

- וְיִדְבַר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּצִיאֵהוּ אֶת הַמִּקְלָל אֶל מַחֲזִיק הַמִּזְבֵּחַ וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ אֲבָן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁעוּ בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: ויקרא כד כג
- וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מוֹת יוֹמֶת קָאִישׁ רְגוֹם אוֹתוֹ בְּאֲבָנִים כָּל הַעֲדָה מַחֲזִיק הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא כד יד
- הוֹצֵא אֶת הַמִּקְלָל אֶל מַחֲזִיק הַמִּזְבֵּחַ וְקַמְּבּוֹ כָּל הַשְּׂמִימִים אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁוֹ וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ כָּל הַעֲדָה: ויקרא כד יד
- תָּנוּ שֶׁכֶּר לְאוֹבֵד וַיִּזָּן לְקִיר נֶפֶשׁ: מִשְׁלִי לֹא י: דברים יג ט
- תהילים מב ג
- תהילים מא ו
- שמות כב ז
- תהילים י ח
- ישעיה יא א
- ישעיה די יט,
- שמות ד כב
- שמות ד כג
- תהילים ק א
- תהילים נ כג

הגהות הב"ח

(א) גמ' הווא מיינע ליה לסמיכי' ולדחיי' כפ"ל וסיעת חד ומיעת וחד נמחק: (ב) שם לא זיסע לא לא זיסע פשיטא:

מוסף רש"י

מנפח רב ששת בידיה. דרך שחוק כאלס שמנפח קס מתחת ידיו ומשליטו לאצור, כלומר מה היות שהלך כך אצד טעמו כו' (ושב"ם ב"ב קלד:). וראוין אותו. לענין המנין (ושיל דרבנן. שמלוין אותו עד בית הסקילה וחס אמר יט לי ללמד זכות על עמי ישמעו אלו אס יט ממש דבריו אס לאו (יומא פ:).

וצני ישראל עשו.
זההוא קרא כתיב והרי כלל את הכל למה לי ויוציאו שמע מינה למניינא: **אלא מעתה**.
דדרשת ויוציאו דריש נמי וירגמו כו': **בלא כסופו**.
ערוס ואע"ג דגבי לוואה כתיב ורגמו אותו דש"מ בלא כסופו איידי דכתיב אצן לדרשה כתב נמי אותו.
במקלל כתיב אצן ובמקושש כתיב [במדבר טו] אצנים: **והא האי סנא**.
דלעיל [נצ:]: **נאמר קאמר**.
מגזרה שוה דפרים יליף לה והיכי אחא רב פפא לאיפלוגי עליה דתנא: **והכי קאמר**.
תנא דברייתא אילו לא נאמר ממשמעותא דקרא אכתי לא הוה יכילנא למימר חוץ למחנה אחת דמייתנא שלש מחנות מגזירה שוה דפרים והשתא אפילו גזירה שוה לא נריך: **הואל**.
גרידא משמע הוציאו ממקומן וכי הדר כתיב מחוץ למחנה לאפוקי ממחנה ישראל קאמר: **ההוא**.
וצני ישראל: **מצעי** ליש.
לסמיכה ולדחיה דכתיבי בלוואה ולא מיפרישי בעשייה הדר סיים קרא וצני ישראל עשו אף סמיכה ודחיה.
סמיכה וסמכו כל השומעיסו דחיה לאו הכא כתיבא אלא מסקי ירה יירהי)
מכאן שאחד מן העדים בא ודוהרו ומפילו מגובה בית הסקילה לארץ דבית הסקילה גבוה שתי קומות:
לדידך.
דדרשת הוואה באפי נפשיה ואל מחוץ למחנה באפי נפשה כל הוצאות דפרים הנשרפים מאז דרשת צהו: **שפטרף דעסו**.
ולא ידלג)
ויתממהה דהריגתו: **ונשפסק**.
נאלס: **מהו**.
מי אמר אי לא אישמתק הוה ממש דבכריו וצריך לספור את הדין ולהציא דיינין אחרים: **מנפח רב ששם בידיה**.
כלומר רוח הוא זה שאמרת כיון שנשתתק מה הועיל אי להכי אחית למיחש אפילו אחד בסוף העולם נמי אימא בכל היוצאין ליהרג שמא יש אחד בסוף העולם שידע לו זכות:
ופרכינן **מי דמי הסם לא אחר הכא אחר: שזיסה**.
שהוציא דבריו וטעמו לאור: **סינעי** לך.
מי אמר זיסה דוקא או דילמא ר' יוסי אורכא דמילתא קאמר שאין דרך לתלמיד לומר ש לי ללמד זכות ומשתתק וכן מימה דמסתמא מיד אומר ראיותיו ומיהו היכא דאיתרמי אימא דסבירא ליה נמי הכי: **ואפי' אפעס ראשונה**

זסניה.
נמי קאמר ובלבד שיש ממש דבכריו ואי ליכא ממש לא מהדרינא: **מנא ידעי**.
אס יש ממש או לאו וכי שלוחים תלמידים צעינן שיהו סוקלין: **דמסרינן ליש**.
מפעס שניה ואילך שני תלמידי חכמים לילך עמו: **מעיקרא**.
בתחלת הליכתם ולא יחזירוהו אפילו פעס ראשונה אא"כ יש ממש דבכריו: **וצריך למימר**.
נמי שעבר עבירה פלונית ביום פלוני ובשעה פלונית: **לפניו איין**.
דמשמע בזהליכתו: **מעיקרא לא**.
ארבעים יום קודם: **ש יסרוג נקי**.
רוחא הוא נקי זה וראוי ליהרג שהרג במסתרים.
ותשובה בעלמא הוא מפני האומות שקרוב למלכות היה והיו לריכים להשיג על כל ראיות של הגל שלהם: **זוכה סודה יכבדנני**.
מי שיהרג מודה יכבדנני:

^{זוכה}

⁸הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג ⁹דכתיב במסתרים יהרג נקי אתיהו לנצר אמר להו נצר יהרג ¹⁰והכתיב ונצר משרשיו יפרה אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ¹¹ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב אתיהו לבוני אמר להו בוני יהרג ¹²הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג ¹³דכתיב הגה אנכי הורג את בנך בכורך אתיהו לתורה אמר להו תודה יהרג ¹⁴הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג ¹⁵דכתיב זוכת תודה יכבדנני:

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

וצני ישראל עשו.
זההוא קרא כתיב והרי כלל למה לי ויוציאו שמע מינה למניינא: **אלא מעתה**.
דדרשת ויוציאו דריש נמי וירגמו כו':

בלא כסופו.
ערוס ואע"ג דגבי לוואה כתיב ורגמו אותו דש"מ בלא כסופו איידי דכתיב אצן לדרשה כתב נמי אותו.
במקלל כתיב אצן ובמקושש כתיב [במדבר טו] אצנים: **והא האי סנא**.
דלעיל [נצ:]: **נאמר קאמר**.
מגזרה שוה דפרים יליף לה והיכי אחא רב פפא לאיפלוגי עליה דתנא: **והכי קאמר**.
תנא דברייתא אילו לא דוקא אלא הכי קאמר אי נמי לא הוה נפיק

וצני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה אלא מעתה ¹וירגמו אותו אבן מאי עבדי ליה ההוא מבעי ליה לכדתניא וירגמו אותו באבן ⁶אותו ⁷ולא בכסותו אבן ⁸שאם מת באבן אחת יצא ואצטרך למיכתב אבן ואיצטרך למיכתב ²אבנים דאי כתב רחמנא אבן הוה אמינא היכא דלא מת בחדא לא ינתי אחריתי ומיקטליה כתב רחמנא אבנים ואי כתב רחמנא אבנים הוה אמינא מעיקרא נייתי תרתי כתב רחמנא אבן ⁹והא האי תנא נאמר קאמר אילו לא נאמר קאמר וה"ק אילו לא נאמר קרא הייתי אומר גזירה

שוה עכשיו שנאמר ¹⁰קרא גזירה שוה לא צריך רב אשי אמר משה היכא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ³הוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה חוץ למחנה ישראל ויוציאו את המקלל לעשייה עשייה בהדיא כתיב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה ההוא מיבעי ליה ⁶חד לסמיכה וחד לדחייה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ⁷משל צבור מ"ט דמרדייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ⁸היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ⁴תנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ⁷היו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ¹⁰מנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ¹¹יאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ¹²זיכה ¹³לא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ¹⁴פעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ¹⁵אמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ¹⁶וצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא דידעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ¹⁷והתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ¹⁸והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ⁵לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ¹⁹דקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ²⁰מתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ⁶מתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ⁷מתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

מג.

וצני ישראל עשו.
זההוא קרא כתיב והרי כלל למה לי ויוציאו שמע מינה למניינא: **אלא מעתה**.
דדרשת ויוציאו דריש נמי וירגמו כו':

בלא כסופו.
ערוס ואע"ג דגבי לוואה כתיב ורגמו אותו דש"מ בלא כסופו איידי דכתיב אצן לדרשה כתב נמי אותו.
במקלל כתיב אצן ובמקושש כתיב [במדבר טו] אצנים: **והא האי סנא**.
דלעיל [נצ:]: **נאמר קאמר**.
מגזרה שוה דפרים יליף לה והיכי אחא רב פפא לאיפלוגי עליה דתנא: **והכי קאמר**.
תנא דברייתא אילו לא דוקא אלא הכי קאמר אי נמי לא הוה נפיק

וצני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה אלא מעתה ¹וירגמו אותו אבן מאי עבדי ליה ההוא מבעי ליה לכדתניא וירגמו אותו באבן ⁶אותו ⁷ולא בכסותו אבן ⁸שאם מת באבן אחת יצא ואצטרך למיכתב אבן ואיצטרך למיכתב ²אבנים דאי כתב רחמנא אבן הוה אמינא היכא דלא מת בחדא לא ינתי אחריתי ומיקטליה כתב רחמנא אבנים ואי כתב רחמנא אבנים הוה אמינא מעיקרא נייתי תרתי כתב רחמנא אבן ⁹והא האי תנא נאמר קאמר אילו לא נאמר קאמר וה"ק אילו לא נאמר קרא הייתי אומר גזירה

שוה עכשיו שנאמר ¹⁰קרא גזירה שוה לא צריך רב אשי אמר משה היכא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ³הוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה חוץ למחנה ישראל ויוציאו את המקלל לעשייה עשייה בהדיא כתיב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה ההוא מיבעי ליה ⁶חד לסמיכה וחד לדחייה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ⁷משל צבור מ"ט דמרדייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ⁸היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ⁴תנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ⁷היו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ¹⁰מנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ¹¹יאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ¹²זיכה ¹³לא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ¹⁴פעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ¹⁵אמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ¹⁶וצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא דידעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ¹⁷והתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ¹⁸והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ⁵לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ¹⁹דקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ²⁰מתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ⁶מתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ⁷מתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

שוה עכשיו שנאמר ¹⁰קרא גזירה שוה לא צריך רב אשי אמר משה היכא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ³הוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה חוץ למחנה ישראל ויוציאו את המקלל לעשייה עשייה בהדיא כתיב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה ההוא מיבעי ליה ⁶חד לסמיכה וחד לדחייה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ⁷משל צבור מ"ט דמרדייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ⁸היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ⁴תנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ⁷היו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ¹⁰מנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ¹¹יאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ¹²זיכה ¹³לא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ¹⁴פעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ¹⁵אמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ¹⁶וצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא דידעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ¹⁷והתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ¹⁸והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ⁵לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ¹⁹דקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ²⁰מתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ⁶מתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ⁷מתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

שוה עכשיו שנאמר ¹⁰קרא גזירה שוה לא צריך רב אשי אמר משה היכא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ³הוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה חוץ למחנה ישראל ויוציאו את המקלל לעשייה עשייה בהדיא כתיב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה ההוא מיבעי ליה ⁶חד לסמיכה וחד לדחייה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ⁷משל צבור מ"ט דמרדייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ⁸היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ⁴תנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ⁷היו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ¹⁰מנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ¹¹יאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ¹²זיכה ¹³לא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ¹⁴פעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ¹⁵אמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ¹⁶וצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא דידעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ¹⁷והתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ¹⁸והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ⁵לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ¹⁹דקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ²⁰מתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ⁶מתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ⁷מתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

שוה עכשיו שנאמר ¹⁰קרא גזירה שוה לא צריך רב אשי אמר משה היכא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ³הוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה חוץ למחנה ישראל ויוציאו את המקלל לעשייה עשייה בהדיא כתיב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה ההוא מיבעי ליה ⁶חד לסמיכה וחד לדחייה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ⁷משל צבור מ"ט דמרדייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ⁸היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ⁴תנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ⁷היו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ¹⁰מנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ¹¹יאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ¹²זיכה ¹³לא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ¹⁴פעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ¹⁵אמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ¹⁶וצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא דידעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ¹⁷והתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ¹⁸והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ⁵לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ¹⁹דקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ²⁰מתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ⁶מתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ⁷מתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

⁸הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג ⁹דכתיב במסתרים יהרג נקי אתיהו לנצר אמר להו נצר יהרג ¹⁰והכתיב ונצר משרשיו יפרה אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ¹¹ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב אתיהו לבוני אמר להו בוני יהרג ¹²הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג ¹³דכתיב הגה אנכי הורג את בנך בכורך אתיהו לתורה אמר להו תודה יהרג ¹⁴הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג ¹⁵דכתיב זוכת תודה יכבדנני: אריב"ל

⁸הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג ⁹דכתיב במסתרים יהרג נקי אתיהו לנצר אמר להו נצר יהרג ¹⁰והכתיב ונצר משרשיו יפרה אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ¹¹ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב אתיהו לבוני אמר להו בוני יהרג ¹²הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג ¹³דכתיב הגה אנכי הורג את בנך בכורך אתיהו לתורה אמר להו תודה יהרג ¹⁴הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג ¹⁵דכתיב זוכת תודה יכבדנני: אריב"ל

⁸הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג ⁹דכתיב במסתרים יהרג נקי אתיהו לנצר אמר להו נצר יהרג ¹⁰והכתיב ונצר משרשיו יפרה אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ¹¹ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב אתיהו לבוני אמר להו בוני יהרג ¹²הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג ¹³דכתיב הגה אנכי הורג את בנך בכורך אתיהו לתורה אמר להו תודה יהרג ¹⁴הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג ¹⁵דכתיב זוכת תודה יכבדנני: אריב"